

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคของนักเรียนวัยรุ่น
 ในเขตเมือง

ชื่อผู้เขียน   นางรวีพร อัมโรจน์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุงยุทธ   เปลีี่ยนผดุง   ประธานกรรมการ
    อาจารย์ วิสุทธิ์   วานิช   กรรมการ
    รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน   แต่งจวง   กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคและเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคของนักเรียนวัยรุ่นในเขตเมือง ได้แก่ การรับประทานอาหารนอกบ้าน การแต่งกายและการนันทนาการ ตลอดจนศึกษาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคของนักเรียนวัยรุ่นในเขตเมือง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการจัดกลุ่มสนทนา แหล่งข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งได้แก่วัยรุ่นที่เป็นนักเรียนหญิงและชาย บุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกแยะเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์และนำเสนอโดยการบรรยายและสรุปเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคในด้านการรับประทานอาหารนอกบ้าน ครอบครัวเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด โดยระยะแรกจะไปกับครอบครัว ต่อมาจะไปกับกลุ่มเพื่อนซึ่งมีค่านิยมในการลองของแปลกใหม่และเป็นแหล่งนัดพบระหว่างกัน

ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคในด้านการแต่งกาย กลุ่มเพื่อนเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด เนื่องจากจะต้องปฏิบัติที่เหมือน ๆ กัน เพื่อแสดงความเป็นกลุ่ม ช่องทางรองลงไป ได้แก่ สื่อมวลชนที่เสนอข่าวด้านแฟชั่นต่าง ๆ ของวัยรุ่น

ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคในด้านการนันทนาการ กลุ่มเพื่อนเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดเพราะวัยรุ่นจะไปพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การไปดูภาพยนตร์ การเดินชมสินค้าตามห้างสรรพสินค้าและอื่น ๆ เป็นกลุ่ม

เงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้บริโภค ได้แก่
สถานภาพของครอบครัวในอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และสื่อสารมวลชนถ่ายทอดค่านิยม
ต่างๆ แก่วัยรุ่น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title Acquiring Consumption Culture of Urban Teenage Students
Author Mrs.Raweeporn Oumaraja
M.Ed. Nonformal Education
Examining Committee

Asst.Prof.Yongyudh Plianpadung	Chairman
Lect.Visut Vanich	Member
Assoc.Prof.Dr.Phasina Tangchuang	Member

Abstract

This thesis was aimed at examining urban teenage students' consumption culture (e.g., eating out, dressing, recreation) acquiring channels and factors/conditions affecting the acquisition. The researcher, in gathering needed information, relied on field observations, interviews and focus group discussions. Collected data were subsequently verified, classified and categorized based on set objectives, and, according to adopted conceptual framework(s), analytically described and presented. Findings were as follows:

As regards eating out the family was found to have served as the most important acquiring channel at the initial stage. Only later, urban teenage students went out with friends who shared the same taste of trying something new and exotic. Agreed dining places also served as their common rendezvous.

As regards dressing peer groups were the most important learning channel. To be part of or accepted as part of the group teenage students had to dress similarly. The less important channel was the mass media which constantly presented youth's fashions and trends.

Regarding recreation, again, peer groups were the most important learning channel since urban teenage students normally frequented movie theaters and shopping malls in group.

Factors/conditions affecting such consumption culture acquisition were family status, influence of peer groups and mass media-conveyed values.